

СТРЕЉАЊЕ ПАРТИЗАНСКИХ РАЂЕНИКА НА КРАЉЕВОЈ ВОДИ

Имао сам колибу у Мишодаћа гају, која се налазила близу данашњег споменика стрељаним партизанским рањеницима на Златибору. Близу колибе приметио сам једног човека, претпоставио сам да му је терен непознат, да путује, али не познаје пута. Из разговора са њим сам сазнао да је слуга код неког Цвијовића, сељака из ужичког или пожешког среза. Име сам му заборавио. А како и не би када сад имам 95 година. Рекао ми је да је из Ужипа воловском запрегом дотерао на Златибор неку робу за партизане. Морао је да бежи када је угледао Немце који су запалили једну једрилицу изнад Краљеве Воде. Показао сам му пут за Ужице преко Рудина и Криве Реке.

Изашао сам на брдо да вратим овце. Угледао сам Милана Јеремића који ме позва к себи. Прича ми да му је тог јутра син Јанићије отишао на Палисад и још га нема да се врати. Видимо како немачке колоне иду према Доброселици.

Упутим се са Миланом до Краљеве Воде. Када смо дошли до колиба Паја Јоксимовића, замоли ме да му помогнем да отерамо краве до Мишовића гаја. У том наиђе једна група Немаца, њих четворица, и траже да им дамо млека. Ја им намузем неколико литара млека и они га брзо напише. Рекоше да ће онет ујутру доћи.

У међувремену дође друга група Немаца, која нас поведе Пајовој кући на којој су била осамнаестора врата. Свака врата су отворили и погледали просторије. Неке ствари су покупили, међу њима и неколико чункова за пећи. После нас потераше и доведоше до Краљеве Воде. Молимо их да нас пусте да би отерали стоку, али нам не дадоше. Успут су још неке људе похватили и прикључили нашој групи, која се повећала на 25. Стрпаше нас у зграду у којој се сада налази Студентски дом. Напољу је било око 30 тешких рањеника — паргизана. Наредише нам да их унесемо у зграду, што ми и учинисмо.

Касније нам Немци наредише да износимо рањенике из зграде. Носили смо их на брдо изнад Краљеве Воде. Тамо су били Немци у два реда с пушкама на готовс. Ми смо морали проћи између њих са рањеницима. Дошли смо до једног канала у који

смо, по наређењу Немаца, стављали рањенже. Немци су их после стрељали у потиљак.

Немци хоће и нае да стрељају. Један Немац нас туче једног по једног сабљом по глави. Чекам само тренутак када ће нас стрељати. У том моменту наилази неки немачки наредник, који поче да виче:

— Никс бум-бум! Лагер!

Још је нешто говорио немачки, а ми нисмо могли да разумимо. И, бога ми, спаси нас тај наредник.

Опет нас поведоше и стрпаше у затвор који се налазио на спрату, а у приземљу су се налазили пси — вучјаци.

Уопут из наше групе издвојила су се двојица — Јанићије Јсремић и Љубе Глишовић, који легаше под бориће. Кад се смрачило, пузали су једно време и отишли преко Рзава и дошли су живи својим кућама.

Једне вечери, кад је пао мрак, построји се један вод Немаца. Нама затвореницима, којих је остало 23, наредише да станемо иза тог вода. И ми извршисмо то наређење. Иза нас построји се други вод немачких војника. С леве и с десне стране од нас били су Немци наоружани машинкама. Спроведоше нас до Чајетине, где смо преноћили, а сутрадан нас опроведоше у затвор у Ужицу.

Тодор Тошо МИШОВИЋ